

Stichting
Erkende
Restauratiekwaliteit
Monumentenzorg

1 Inleiding

2 Eisen aan de
organisatie

3 Eisen aan het
proces

4 Eisen aan het
kwaliteitszorg-
systeem

5 Externe kwali-
teitsbewaking

Bijlagen

Beoordelingsrichtlijn

Erkend Monumenten- Adviesbureau (EMA)

Onderzoek en advies

BRL 2000

Versie 5.0

Vastgesteld door het
Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit
op 21 mei 2021

Voorwoord

Deze beoordelingsrichtlijn (BRL) beschrijft de borging van de werkzaamheden van een organisatie die onderzoek en advies uitvoert voor onderhoud en restauratie van monumenten, karakteristieke gebouwen en objecten in beschermde gezichten.

Versie 5.0 van deze beoordelingsrichtlijn is op 21 mei 2021 vastgesteld door Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) en wordt per 1 juni 2021 gehanteerd voor het uitgeven van een procescertificaat op basis van de BRL 2000 Erkend Monumenten Adviesbureau en een of meer uitvoeringsrichtlijnen die horen bij deze beoordelingsrichtlijn.

Onder BRL 2000 vallen inmiddels **URL 2001** Bouwkundig advies (als vervanging van Module ERM 2001), **URL 2002** Molenadvies, **URL 2003** Betonrestauratie - Advies, **URL 2004** Kleurhistorisch onderzoek, **URL 2005** Gebouwinspecties en **URL 2006** Schouwen.

Voorgeschiedenis

Deze beoordelingsrichtlijn BRL 2000 versie 5.0 vervangt BRL ERM 2000 versie 4.1. In versie 5.0 zijn wijzigingen met betrekking tot de restauratieladder (par. 3.2) doorgevoerd en een correctie in par. 5.1 (accreditatiegrondslag).

De vroegere modules EMA 100 en 200 zijn op 29 november 2013 omgezet in de beoordelingsrichtlijn Erkend Monumenten Adviesbureau (EMA) (BRL ERM 2000) en de Module Bouwtechnisch Advies Monumenten (Module ERM 2001).

Beheer

Deze uitvoeringsrichtlijn wordt beheerd door de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Restauratiekwaliteit, ondergebracht bij ERM, beheert deze beoordelingsrichtlijn inhoudelijk. De actuele versie van deze beoordelingsrichtlijn staat op de website van ERM (www.stichtingerm.nl) en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd. Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door het CCvD Restauratiekwaliteit goedgekeurde en vastgestelde teksten met het doel hieraan rechten te (kunnen) ontfemen.

© 2021 Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg

Vrijwaring

Stichting ERM is behoudens in geval van opzet of grove schuld niet aansprakelijk voor schade die bij de certificerende instelling, het gecertificeerde bureau of derden ontstaat door het toepassen van deze beoordelingsrichtlijn of bij het gebruik van de bijbehorende certificatieregeling.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Onderwerp en toepassingsgebied	4
1.2	Voorwaarden	4
1.3	Deelcertificaat	5
2	Eisen aan de organisatie	6
2.1	Profiel van de organisatie	6
2.2	Onafhankelijkheid	6
2.3	Opdrachtvorming	6
2.4	Uitbesteden	7
2.5	Eisen aan de interne organisatie	7
2.6	Vereiste kennis en ervaring	8
2.7	Eisen aan de continuïteit van kennis en ervaring	9
2.8	Meerjarig scholingsplan	9
2.9	Faciliteiten en uitrusting	9
2.10	Inschrijving Handelsregister	9
2.11	Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering	9
3	Eisen aan het proces	10
3.1	Algemeen	10
3.2	Uitgangspunten voor het nemen van beslissingen over onderhoud en restauratie	10
3.3	Voldoen aan wet- en regelgeving	12
4	Eisen aan het kwaliteitssysteem	13
4.1	Algemeen	13
4.2	Verantwoordelijkheid directie	13
4.3	Klachtenregistratie en -behandeling	14
4.4	Meetmiddelen	14
4.5	Faciliteren van externe kwaliteitsbewaking	14
5	Externe kwaliteitsbewaking	15
5.1	Eisen aan de certificatie-instelling	15
5.2	Kwaliteitstoetsing door CI	15
5.3	Deskundigheid certificatiepersoneel	17
5.4	Sanctiebeleid	18
5.5	Het certificaat	19
Bijlage 1.	Definities en begrippen	20
Bijlage 2.	Procedure voor verkrijgen van een certificaat	24
Bijlage 3.	Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte	25
Bijlage 4.	Auditprotocol	26
Bijlage 5.	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit	29
Bijlage 6.	Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000	30
Bijlage 7.	Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen	32
Bijlage 8.	Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies	36
Bijlage 9.	Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies	37
Bijlage 10.	Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies	38
Bijlage 11.	Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek	39
Bijlage 12.	Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties	40
Bijlage 13.	Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen	41

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

1 Inleiding

De eisen van deze BRL worden door de certificerende instellingen gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor – of de instandhouding van – een certificaat op basis van BRL 2000 Erkend Monumenten Adviesbureau (BRL 2000 EMA).

Naast de eisen in deze BRL 2000 stellen de certificerende instellingen bij certificering aanvullende eisen: algemene procedure-eisen die zijn vastgelegd in het algemeen certificatiereglement van de betreffende instelling. Door het ondertekenen van de certificatie-overeenkomst stemt het bureau in met het certificatiereglement van de certificerende instelling.

Het onderwerp van deze beoordelingsrichtlijn is een proces in de zin van NEN-EN-ISO/IEC 17065.

Waar in dit document ‘certificaathouder’ staat, mag ook ‘aanvrager’ worden gelezen, en omgekeerd. Dat geldt ook voor de termen ‘adviesbureau’, ‘entiteit’ en ‘organisatie’.

Voor definities en begrippen in deze beoordelingsrichtlijn wordt verwezen naar **Bijlage 1**.

1.1 Onderwerp en toepassingsgebied

Algemeen

Deze beoordelingsrichtlijn (BRL) beoogt de kwaliteit te borgen van de werkzaamheden van een organisatie die onderzoek en advies uitvoert voor onderhoud en restauratie van monumenten, karakteristieke gebouwen en objecten in beschermde gezichten.

De BRL beschrijft het proces van advisering omtrent fysieke instandhouding van (onderdelen van) het interieur en/of exterieur van monumenten en karakteristieke gebouwen. Fysieke instandhouding kan betrekking hebben op zowel onderhoud als restauratie (waaronder ook: ‘verbeteren’). Werkzaamheden aan gebouwen en/of objecten die geen monument zijn of geen karakteristiek gebouw en object zijn in een beschermd gezicht, vallen niet onder deze beoordelingsrichtlijn.

Relatie tussen BRL en URL

In deze beoordelingsrichtlijn staan eisen aan de organisatie, het werkproces en de kwaliteitsborging door de certificaathouder zelf en de externe kwaliteitsborging voor werkzaamheden die vallen binnen de reikwijdte van de uitvoeringsrichtlijnen.

Voor werkzaamheden voor onderhoud en restauratie staan verder eisen in uitvoeringsrichtlijnen. Het gaat hierbij om:

- URL 2001 Bouwtechnisch Advies
- URL 2002 Molenadvies
- URL 2003 Betonrestauratie - Advies
- URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek
- URL 2005 Gebouwinspecties
- URL 2006 Schouwen

Een certificaat op basis van deze beoordelingsrichtlijn wordt alleen afgegeven als blijkt dat is voldaan aan de eisen van de beoordelingsrichtlijn in combinatie met de eisen uit een of meer van de hierboven genoemde URL-en. Specifieke bepalingen in een URL gaan voor algemene bepalingen in de BRL.

1.2 Voorwaarden

Bij onderzoek of advies over monumenten, karakteristieke gebouwen en objecten binnen beschermde gezichten, hanteert de certificaathouder de uitgangspunten van deze beoordelingsrichtlijn (BRL) en de specifieke eisen uit de betreffende uitvoeringsrichtlijn (URL). Alleen rechtspersonen met een eigen certificaat mogen het logo Erkende Restauratiekwaliteit van ERM voeren. Zie **bijlage 5** voor de regels omtrent het gebruik van het logo.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssystem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

1.3 Deelcertificaat

Als organisaties maar een deel van de werkzaamheden uitvoeren die in een bepaalde URL staan omschreven, hoeft dit niet per se een belemmering te zijn voor het verkrijgen van een certificaat. Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk een deelcertificaat te verkrijgen voor onderdelen van een URL. In de [bijlagen 8 tot en met 13](#) (bijzondere bepalingen [URL 2001 t/m 2006](#)) bij deze BRL staat aangegeven voor welke onderdelen deelcertificatie mogelijk is. Op dit moment is dat mogelijk voor de URL [2005](#) en [URL 2006](#).

Op het certificaat komt duidelijk te staan voor welk(e) toepassingsgebied(en) het certificaat geldt.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorg-systeem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorg-systeem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

2 Eisen aan de organisatie

2.1 Profiel van de organisatie

De identiteit van de certificaathouder is aantoonbaar geformuleerd in een bureauprofiel, met aandacht voor specialiteiten, kennis en vaardigheden, werkerterrein en bezigheden. Bij het bureauprofiel beschrijft de certificaathouder ook de identiteit en geschiedenis ('roots') van het eigen bureau.¹

Onderdeel van het organisatieprofiel is een organogram of overzicht van het personeel, met de functie van de personeelsleden en een beschrijving van hun kennis en ervaring.

2.2 Onafhankelijkheid

Als de certificaathouder gelieerd is aan enig bedrijf dat is of wordt betrokken bij het werk – zowel wat betreft (onderdelen van) planvoorbereiding als uitvoering – dan maakt de certificaathouder dit aantoonbaar kenbaar in het eerste gesprek met een potentiële opdrachtgever of in de offerte.

2.3 Opdrachtvorming

2.3.1 Uitbrengen offerte

De certificaathouder beoordeelt vóór het uitbrengen van een offerte aan de hand van de gestelde vraag of vragen van de opdrachtgever of deze vraag of vragen passen binnen het eigen bureauprofiel en of de kwaliteit bij uitvoering van een opdracht volgens deze vraagstelling geborgd kan worden conform de betreffende URL. Als de vraagstelling van de opdrachtgever tekortschiet, informeert de certificaathouder de opdrachtgever hierover. Desgewenst biedt de certificaathouder alternatieven aan.

De organisatie legt de te verrichten werkzaamheden voor zover mogelijk vast in een offerte. Uit de offerte moet blijken dat de vraag van de potentiële opdrachtgever is begrepen. De offerte bevat minimaal de volgende onderdelen:

- een globale omschrijving van alle te verrichten werkzaamheden (onderzoek en/of advies) aan en in het gebouwdeel, gebouw of complex ;
- voor het omschrijven van de werkzaamheden en het beoogde resultaat bij bouwkundig advies voor specifiek monumenten en karakteristieke gebouwen en objecten een beschrijving volgens de Standaardtaakbeschrijving (STB) zoals genoemd in par. 2 van De Nieuwe Regeling (DNR);
- een specificatie van de kosten per hoofd- en subcategorie en een totaalprijs;
- een verwijzing naar de algemene voorwaarden die het adviesbureau hanteert.

2.3.2 Opdrachtaanvaarding

Voor een goede afbakening van de feitelijke verantwoordelijkheid wat betreft onderzoek en advies wordt door de certificaathouder de fase waarin het project zich bevindt duidelijk geanalyseerd, bevestigd en vastgelegd.

2.3.3 Contract

In het contract met de opdrachtgever moet duidelijk staan welk onderzoek, advies of toezicht de certificaathouder levert.

---

¹ Het is de bedoeling dat dit bureauprofiel zich laat beschrijven zonder bijzondere belasting voor de certificaathouder. De praktijk is toch al zo, dat een bureaueigen kwaliteitshandboek doorgaans begint met een korte introductie van juist deze onderwerpen: de specialiteiten en de geschiedenis van de certificaathouder. Het aantoonbaar opstellen van het bureauprofiel betreft een lichte informatieplicht, die is bedoeld om de kennismaking met de certificaathouder te versnellen, niet om uitputtend te onderzoeken.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssorg-systeem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

2.4 Uitbesteden

2.4.1 Algemeen

De certificaathouder kan de werkzaamheden (voor een deel) uitbesteden aan derden. Als werkzaamheden al in een eerder stadium door derden zijn uitgevoerd, moet dit duidelijk staan in de offerte en in het contract.

Als projectleiding onderdeel vormt van het contract, dan voert de certificaathouder deze altijd zelf uit. Dit kan dan niet worden uitbesteed.

2.4.2 Kwaliteit van uitbesteed of door derden opgesteld werk

De certificaathouder controleert of diensten die aan derden worden uitbesteed (of in een eerder stadium door derden zijn uitgevoerd) voldoen aan de eisen die de betreffende uitvoeringsrichtlijn daaraan stelt.

Als deze uitbesteede diensten niet voldoen aan de gestelde eisen, dan zorgt de certificaathouder ervoor dat deze diensten alsnog daaraan voldoen. Dit hetzij door middel van eigen inzet, hetzij door aanvullende werkzaamheden van de betreffende derden.

2.4.3 Inhuren personeel

In bepaalde situaties kan het nodig zijn om extra personeel in te huren met specifieke expertise of om een piek in de werkzaamheden op te vangen. Dit personeel moet voor de betreffende werkzaamheden voldoen aan de relevante eisen in par. 2.6 'Vereiste kennis en ervaring'.

2.5 Eisen aan de interne organisatie

2.5.1 Beleid

De certificaathouder heeft in de eigen organisatie een kwaliteitsbeleid vastgesteld dat gedocumenteerd is in een kwaliteitshandboek. Het beleid is bekend gemaakt aan het personeel en doorgevoerd in de organisatie.

Het kwaliteitsbeleid en het kwaliteitshandboek:

- is gebaseerd op
  - een strategische visie
  - een analyse van de concurrentiepositie
  - een analyse van eigen sterkten, zwakten, kansen en risico's en
  - een risicoanalyse van de kritieke kenmerken voor kwaliteitsbeheersing
- heeft aandacht voor
  - de eigen positie in de markt voor onderzoek en advies van bouwkundig erfgoed
  - ketengerichte afstemming en verbetering
  - wensen van klanten en andere belanghebbenden²
  - rekening houden met kansen en risico's voor eigen organisatie en klanten
  - wet- en regelgeving
  - Arbo-beleid (het toetsen op het navolgen van de Arbo-wetgeving maakt geen deel uit van deze BRL, maar is een taak van de Inspectie SZW)
  - personeelszaken (inclusief kennis en kunde van de medewerkers)
- is voorzien van SMART³-geformuleerde doelstellingen
- schept voorwaarden voor uitvoering van het beleid
- is inclusief kwaliteitszorg en verbetermanagement (zie § 4.1).

² Bijvoorbeeld, overheden, subsidieverstrekkers, etc.

³ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorg-systeem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

2.5.2 Overlegstructuur en communicatie

De certificaathouder heeft voor heldere communicatie – binnen de organisatie, als mede-opdrachtgever of naar derden – geborgd dat informatie altijd tijdig en volledig bij de relevante personen aanwezig is.

De certificaathouder legt ook vast hoe vaak en op welke momenten overleg moet plaatsvinden binnen de organisatie, of hiervan een verslag wordt gemaakt, of (en hoe) dit verslag wordt verspreid en wie hiervoor verantwoordelijk is. In een verslag staat wie bij het overleg aanwezig was.

N.B. Wat in de tweede alinea staat, geldt niet voor kleine organisaties (t/m 3 personen) waaronder OZP-ers (ondernemers zonder personeel).

2.6 Vereiste kennis en ervaring

2.6.1 Algemeen

De certificaathouder moet op de hoogte zijn van de geschiedenis van monumentenzorg in het algemeen en behoud en restauratie in het bijzonder.

De certificaathouder moet op de hoogte zijn van geldende beleidslijnen en -visies, en deze toepassen op zijn werkzaamheden.

De certificaathouder is vertrouwd met onderzoek en/of advies over onderhoud en restauratie aan monumenten, karakteristieke gebouwen of objecten in beschermde gezichten. De certificaathouder is vertrouwd met historische bouwstijlen, historische constructies, materialen en afwerking in Nederland die kenmerkend zijn voor zijn specialisatie(s).

De organisatie zorgt ervoor dat in ieder geval de kennis en ervaring zoals omschreven in par. 2.6.2 en 2.6.3 aanwezig is en conform par. 2.7 en par. 2.8 wordt onderhouden. Deze kennis en ervaring borgt dat de organisatie monumentale waarden kan onderkennen en weloverwogen hieraan een betekenis kan toekennen.

Dit moet verder blijken uit een referentielijst waarmee dat de certificaathouder aantoont dat hij in de vijf jaar voorafgaand aan de offerteaanvraag voor diverse opdrachtgevers werkzaamheden heeft gerealiseerd met betrekking tot vergelijkbaar onderzoek en/of advies ten behoeven van onderhoud en restauratie aan monumenten, karakteristieke gebouwen of objecten in beschermde gezichten. In deze referentielijst staat van ieder project het adres, het soort restauratieproject, de naam van de opdrachtgever en welke medewerkers (uit het eigen personeelsbestand) en andere belangrijke partijen zoals architecten, specialisten etc. hierbij betrokken waren. Ook staat de gerealiseerde omzet (per project en per jaar) hierin vermeld.⁴

De certificaathouder borgt dat hierbij aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt voldaan.

Toelichting:

Een organisatie die nog niet over de juiste referenties, kennis en ervaring beschikt, kan die opbouwen door bijvoorbeeld te participeren in een samenwerkingsverband met anderen die wel beschikken over een certificaat.

2.6.2 Kwalificatie van personeel

Het leidinggevend en uitvoerend personeel is aantoonbaar voldoende en passend gekwalificeerd (wat betreft kennis en/of ervaring) voor het soort werk waarvoor het wordt ingezet. Voor specifieke eisen aan kennis en ervaring voor een bepaalde functie geldt de betreffende URL.

---

⁴ De omzet dient als indicatie van de omvang en complexiteit van het werk en de capaciteit van de certificaathouder.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorgsysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

2.6.3 Expertise van het bureau

Kennis, inzicht en vaardigheden van leidinggevenden en personeel die betrokken zijn bij de werkzaamheden en controles moeten afgestemd zijn op de inhoud van deze beoordelingsrichtlijn en voor de uitvoeringsrichtlijn(en) waarvoor het bureau is gekwalificeerd.

Hoe deze expertise binnen het adviesbureau is verdeeld, is niet van belang. Het gaat erom dat het adviesbureau als totaal de kennis en ervaring in huis heeft die overeenkomt met het bureauprofiel en met haar diensten voldoet aan de eisen van de betreffende URL(-en) en het op grond hiervan verleende certificaat.

De organisatie heeft tevens een omschrijving van de taken, bevoegdheden en functies van het personeel.

2.7 Eisen aan de continuïteit van kennis en ervaring

De certificaathouder maakt aannemelijk dat de continuïteit van de kennis en ervaring binnen de organisatie is gewaarborgd. De certificaathouder moet kennis, vaardigheden en kwaliteitsbewustzijn – ook in een periode zonder restauratieprojecten – op peil houden, om als restauratiespecialist gekwalificeerd te kunnen blijven voor belangrijke restauratieprojecten.

2.8 Meerjarig scholingsplan

De certificaathouder beschikt aantoonbaar over een meerjarig scholingsplan, op basis van behoefte, en rekening houdend met eventueel geconstateerde tekortkomingen.

2.9 Faciliteiten en uitrusting

De faciliteiten, werkruimten, inrichting en uitrusting van de certificaathouder – zoals meetmiddelen en hulpmiddelen voor inspectie en onderzoek, software – moeten zijn aangepast aan de aard en omvang van de werkzaamheden en moeten de kwaliteit van werkzaamheden waarborgen. De inrichting en uitrusting betreft onder andere meetmiddelen en uitrusting voor inspectie en onderzoek.

2.10 Inschrijving Handelsregister

De certificaathouder staat ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel of een vergelijkbaar register in het land van vestiging van de certificaathouder. Hij overlegt aan de certificerende instelling als bewijs daarvan een recent uittreksel (maximaal 1 jaar oud) van dit register.

2.11 Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering

De certificaathouder moet beschikken over een (wettelijke) bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering voor ten minste € 2.500.000.

3 Eisen aan het proces

3.1 Algemeen

Als het gebouw of object als beschermde onroerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed (monument) is geregistreerd door rijk, provincie of gemeente, dan mogen de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Erfgoedwet of de provinciale of gemeentelijke erfgoedverordening.

Indien een opdrachtgever de werkzaamheden niet wil laten uitvoeren volgens de uitgangspunten van deze beoordelingsrichtlijn, dan moet de certificaathouder zijn opdrachtgever hierop aantoonbaar attenderen en aangeven op welke onderdelen wordt afgeweken van de BRL.

3.2 Uitgangspunten voor het nemen van beslissingen over onderhoud en restauratie

Deze paragraaf bevat de uitgangspunten voor de beslissingen die door de opdrachtgever vooraf genomen moeten worden over onderhoud en restauratie van monumenten. De paragraaf is een hulpmiddel bij het overleg met de opdrachtgever over te maken keuzes.

Restaureren is alleen zinvol bij een blijvende betekenis van cultureel erfgoed en de hieraan verbonden waarden. Essentieel hierbij is dat dit erfgoed op een verantwoorde wijze wordt beheerd. Het gaat bij restaureren en beheren om het zoveel mogelijk vertragen van de tand des tijds. De tand des tijds dwingt tot regelmatig ingrijpen, waarbij in beginsel geldt: conserverend herstel. Daarvoor gelden de onderstaande uitgangspunten.

Bij restauratie is waardenstelling (herkennen en erkennen van waarden) door gekwalificeerd personeel, of een ingehuurde expert, altijd de eerste stap. De waardenstelling moet aantoonbaar en toetsbaar zijn. De wijze waarop en de mate waarin ingegrepen wordt is pas de tweede stap.

Elke ingreep is in meer of minder mate een aantasting van de cultuurhistorische waarde(n). Daarom is afwegen of de ingreep überhaupt noodzakelijk is, verstandig: het zich onthouden van een ingreep kan in bepaalde situaties de beste keuze zijn.

Eisen die gesteld worden aan een ingreep:

- Beperk de omvang van de ingreep, 'zo veel als noodzakelijk en zo weinig als mogelijk'.
- De ingreep is degelijk, om (opnieuw) ingrijpen zoveel mogelijk te voorkomen of zo lang mogelijk uit te stellen.
- De ingreep is passend (compatibel) binnen de gegeven situatie (de ingreep leidt niet tot nieuwe schade; reparaties zijn zwakker of gelijk aan de omliggende materialen van het origineel).
- Vervanging gebeurt bij voorkeur in hetzelfde materiaal (of materiaal met dezelfde eigenschappen) of techniek, tenzij dit tot schade zou leiden.

Dit heeft als consequentie voor toekomstige ingrepen dat beoordeeld moet worden of een maatregel

- compatibel⁵ is en
- herbehandelbaar⁶ of
- omkeerbaar (reversibel)⁷.

Op basis hiervan hanteren we onderstaande voorkeursvolgorde (hiërarchie) van restauratiecategoriën: de zogenaamde 'restauratieladder' (Tabel 1). In deze restauratieladder heeft uit oogpunt van

⁵ *Compatibiliteit*: Een ingreep of behandeling mag geen schade (in technische of esthetische zin) toebrengen aan het aanwezige historische materiaal. De ingreep zelf dient binnen die randvoorwaarden zo duurzaam mogelijk te zijn.

⁶ *Herbehandelbaarheid*: Een ingreep of behandeling moet herhaalbaar zijn na degradatie van de ingreep tot een onacceptabel niveau.

⁷ *Reversibiliteit*: Een ingreep moet volledig omkeerbaar zijn. Of het gaat bij de ingreep om een herkenbare toevoeging, die dankzij de herkenbaarheid weer ongedaan kan worden gemaakt.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

onderhoud en restaureren een ingreep die genoemd staat in een bepaalde regel de voorkeur boven de ingreep in een eronder geplaatste regel.

Welke restauratiecategorie van toepassing is, hangt af van de fysieke samenhang en de historische waardenstelling van het betreffende bouwdeel. Het kan zijn dat voor alle onderdelen van het gebouw of object één restauratiecategorie wordt gekozen, maar er kunnen ook redenen zijn om voor de diverse onderdelen van het gebouw of object verschillende restauratiecategorieën te kiezen.⁸

De hier beschreven uitgangspunten vormen overigens ook een goed uitgangspunt bij ingrepen bij gebouwen en objecten zonder de status van beschermd monument.

Tabel 1: Hiërarchie van restauratiecategorieën (restauratieladder)

Restauratiecategorie		Toelichting
1. Conserveren/onderhoud		
2. Repareren		
3. Vernieuwen	a. Kopiëren	Zelfde vorm, zelfde (gelijksoortig) materiaal, zelfde verbindingstechniek
	b. Imiteren	Zelfde vorm, ander materiaal en/of andere verbindingstechniek
	c. Verbeteren	Verbeteren prestatie; oorspronkelijke of aangepaste vorm, ander materiaal en/of andere verbindingstechniek.

Toelichting

In deze hiërarchie van restauratiecategorieën ('restauratieladder') gaan conserveren, onderhoud en repareren voor vernieuwen. Het materiaal is immers de fysieke drager van de cultuurhistorische waarde. Als conserveren of onderhoud onvoldoende is, gaat men over tot repareren.

Indien onderdelen niet meer gerepareerd kunnen worden of andere zwaarwegende argumenten bestaan (zoals veiligheid), gaat men over tot vernieuwen. Bij vernieuwen bestaan drie opties: kopiëren, imiteren en verbeteren.

Er moet bij vernieuwen (voor de professional) herkenbaar zijn dat sprake is van 'later werk'. Vernieuwen vindt alleen plaats bij:

- bedreiging van het voortbestaan, het verval (van gebouw of bouwdeel) kan niet gestopt worden;
- technisch falen van een constructie, materiaal of afwerking;
- andere zwaarwegende argumenten.

Als traditionele technische middelen (kopiëren) niet toereikend blijken om een monument te restaureren, dan is het aanvaardbaar om een beroep te doen op bewezen moderne conserverings- en constructie-methoden (imiteren).

Het verbeteren van (onderdelen van) monumenten is alleen van toepassing als een gebruikersdoel (bijvoorbeeld veilig gebruik van een monument of verduurzaming) hierom vraagt en op voorwaarde dat de waardenstelling hiervoor de ruimte geeft.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

⁸ Bijvoorbeeld het repareren van het metselwerk en het verbeteren van de kozijnen in dezelfde muur.

3.3 Voldoen aan wet- en regelgeving

De certificaathouder gaat bij de opdrachtgever na of de werkzaamheden een monument betreffen en of er vergunnings- en/of subsidievoorwaarden van toepassing zijn.

Als blijkt dat de uit te voeren werkzaamheden vergunningplichtig zijn, maar er geen vergunning is aangevraagd en toegekend, dan attendeert hij de opdrachtgever hier aantoonbaar op.

De certificaathouder houdt bij de uitvoering van werkzaamheden rekening met de voorwaarden die volgen uit een vergunning of subsidieregeling en met andere geldende wet- en regelgeving. Zie ook de [bijlage 7](#) over wet- en regelgeving die (informatief) in iedere URL is opgenomen.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorg-systeem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

4 Eisen aan het kwaliteitssystem

4.1 Algemeen

De certificaathouder beschikt over een actueel en doeltreffend kwaliteitssystem zoals beschreven in § 2.5.1. Het kwaliteitsbeleid betreft het toepassingsgebied van het certificaat. Het kwaliteitssystem waarborgt aantoonbaar dat de werkzaamheden, omstandigheden en resultaten steeds aan de vastgestelde eisen blijven voldoen.

Toelichting:

Een kwaliteitssystem borgt dat kwaliteit van een organisatie regelmatig wordt gemeten en verbeterd. En dat de bedrijfsprocessen, werkzaamheden, omstandigheden en resultaten steeds blijven voldoen aan de eisen die het bedrijf zelf heeft vastgesteld, aan de eisen in deze BRL en de bijbehorende URL(-en) én aan de eisen die volgen uit de (audit)rapportages van de certificerende instelling.

Het kwaliteitssystem moet zijn afgestemd op het beleid zoals omschreven is in § 2.5.1. De certificaathouder zorgt ervoor dat het kwaliteitssystem actueel is. Het wordt dus aangepast als de certificaathouder dit noodzakelijk acht (voortschrijdend inzicht): in ieder geval als de omstandigheden binnen het adviesbureau wijzigen en als er relevante voorschriften of wetgeving veranderen.

De certificaathouder legt in het kwaliteitssystem ieder geval procedures vast wat betreft:

- a. Interne audits (waaronder projectcontroles)
- b. Onderhouden van vakspecifieke kennis
- c. Periodieke evaluatie en onderhoud van het kwaliteitssystem
- d. Ketenkwaliteit (uitbesteding/inhuur)
- e. Corrigerende maatregelen bij geconstateerde afwijkingen
- f. Behandeling van klachten
- g. Projectevaluaties (waarbij wordt nagegaan wat wel en niet goed ging, met maatregelen ter verbetering)
- h. Het maken en onderhouden van de benodigde standaarddocumenten t.b.v. het voldoen aan de eisen van deze BRL en de bijhorende URL(en)
- i. Onderzoek naar klanttevredenheid

De certificaathouder wijst iemand aan die verantwoordelijk is voor de controles.

4.2 Verantwoordelijkheid directie

Algemeen

Het kwaliteitsbeleid maakt een volwaardig en samenhangend onderdeel uit van het beleid van de certificaathouder en valt onder de directieverantwoordelijkheid.

Managementreview

Eens per jaar maakt de certificaathouder een Management Review, of directiebeoordeling. Hierin kijkt het bedrijf terug naar het afgelopen jaar en analyseert wat er goed ging, wat er niet goed ging, en hoe het bedrijf in het komende jaar verbeteringen wil doorvoeren. Voor deze analyse worden onder andere de uitkomsten gebruikt van projectevaluaties, interne audits en klachtenbehandeling. Ook worden de doelstellingen van het afgelopen jaar besproken en worden voor het volgend jaar nieuwe doelstellingen geformuleerd en/of bestaande doelstellingen bijgesteld. Indien nodig wordt het beleid bijgesteld.

NB: Een Management Review of directiebeoordeling kan kort en bondig zijn en kan passen op één A-4'tje.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssystem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

4.3 Klachtenregistratie en -behandeling

De certificaathouder beschikt aantoonbaar over een goed functionerende klachtenregistratie en -behandeling als integraal onderdeel van kwaliteitssysteem. Per klacht wordt aangegeven hoe deze is geanalyseerd en afgehandeld.

4.4 Meetmiddelen

De certificaathouder beschikt over meetmiddelen om zelf kwaliteitsaspecten te bewaken, ten minste wat betreft de onderdelen/punten zoals vermeld in de uitvoeringsrichtlijnen die van toepassing zijn.

4.5 Faciliteren van externe kwaliteitsbewaking

De certificaathouder verleent medewerking bij controlewerkzaamheden door of namens de certificerende instelling, door toegang tot het bedrijf te verlenen en desgevraagd in alle relevante documenten inzage te verschaffen en monsters ter beschikking te stellen.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

5 Externe kwaliteitsbewaking

5.1 Eisen aan de certificatie-instelling

De certificerende instelling is door de Raad voor Accreditatie geaccrediteerd voor NEN-EN-ISO/IEC 17065 (certificatie van processen en producten). De accreditatie dient betrekking te hebben op een beoordelingsrichtlijn voor processen of producten in het werkgebied 'bouw'.

De certificerende instelling heeft een overeenkomst gesloten met Stichting ERM om deze beoordelingsrichtlijn te gebruiken. De certificerende instelling organiseert minimaal één keer per jaar met de auditoren een harmonisatieoverleg, waarin de uitgevoerde audits worden geëvalueerd en eventueel aanbevelingen worden geformuleerd als terugkoppeling aan het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit.

De certificerende instelling rapporteert jaarlijks aan Stichting ERM over de certificatiwerkzaamheden in het kader van deze beoordelingsrichtlijn. De CI volgt daarbij de 'ERM Kwaliteitsstandaard'.

5.2 Kwaliteitstoetsing door CI

Het doel van de audits is om vast te stellen of een de certificaathouder voldoet aan de eisen in de BRL 2000 en de voor certificatie (relevante) uitvoeringsrichtlijn(en) 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 of 2006. Het auditteam van de CI stelt na de audit een rapportage op die voldoet aan de eisen van NEN-EN-ISO/IEC 17065.

Toelichting:

Voor een overzicht van de procedure voor het verkrijgen van een certificaat wordt verwezen naar bijlage 2. Bijlage 4 geeft inzicht in de werkwijze bij het uitvoeren van audits in het kader van deze BRL. Bijlage 3 omschrijft de grootte van de organisaties in relatie tot de in de audit te toetsen eisen.

Cyclus

De initiële toets vormt het begin van de auditcyclus en vindt plaats in het eerste jaar; in jaar 2, 3 en 4 van de cyclus vinden controletoeetsen plaats. Na vijf jaar begint de cyclus opnieuw en wordt een nieuw certificaat afgegeven als de organisatie met positief resultaat de herhalingstoets doorloopt.

Toelatingsonderzoek

De CI voert tijdens het bezoek gesprekken met vertegenwoordigers van de verschillende disciplines bij de certificaathouder om op verschillende niveaus de implementatie van het beleid en van het kwaliteitssysteem te toetsen (systeemaudit). Er worden ten minste twee projecten bezocht (projectenaudit). Het onderzoek omvat alle eisen van de BRL 2000 en de relevante URL(en).

De tijdsbesteding voor de CI bedraagt onder normale omstandigheden tenminste één dag (contact-tijd). Dit is exclusief voorbereiding en rapportage. De grootte van het auditteam wordt afgestemd op de grootte van de organisatie.

'Systeemaudit'; beoordeelt hoe het management/de directie het bedrijf leidt en hoe dit beleid in de praktijk resulteert in projecten die aan de BRL/URL(en) voldoen. Hierin wordt gecontroleerd of het bedrijf voldoet aan de BRL 2000.

'Projectenaudit': hierin wordt door middel van een bezoek aan één of meer representatieve projecten⁹ getoetst of het bedrijf voldoet aan de eisen uit hoofdstuk 3, 'Eisen aan het proces' van de BRL en of het voldoet aan de eisen uit de URL(en).

⁹ Dit is naar inschatting van de CI. Een project is 'representatief' als het voldoende dekking geeft van de eisen uit de BRL en URL's en de CI op basis van het bezoek aan het project alle relevante eisen uit de BRL en URL's kan toetsen. Bij de controletoeetsen voor de BRL 2000 kan de praktijktoets ook bestaan uit de beoordeling van documenten (Bestekken/ MJOP's etc).

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorg-systeem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Contacttijd: audittijd die de medewerker (s) van de CI doorbrengt/doorbrengen bij de organisatie (kantoorbezoek en projectbezoek).

Samenstelling auditteam

Het toelatingsonderzoek, de controletoeetsen en de herhalingstoets worden uitgevoerd door een auditteam samengesteld uit auditoren met kennis van certificering, kwaliteitszorg en bedrijfskunde en uit (restauratie-)vakinhoudelijke auditoren.

Controletoeets 2^e, 3^e en 4^e jaar

In het tweede, derde en vierde jaar vinden controletoeetsen plaats, waaraan de CI onder normale omstandigheden tenminste 0,5 dag besteedt (contacttijd).

Er wordt getoetst of

1. de tekortkomingen, verbeterpunten en aandachtspunten die in de voorgaande audit zijn geconstateerd zijn opgelost, en of
2. de certificaathouder nog voldoet aan de eisen. Dit gebeurt op basis van een steekproef die tenminste een vierde van de eisen van het toelatingsonderzoek omvat.

Er wordt zowel op de BRL als de URL 1001 en 2001 getoetst (systeem- en projectaudit).

Beoordeling van werkzaamheden die onder certificaat zijn uitgevoerd volgens twee of meer uitvoeringsrichtlijnen worden zoveel mogelijk in combinatie uitgevoerd (bijvoorbeeld bij één project).

Bijstellen van tijdsbesteding

Voor bedrijven die zijn gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO 9001 geldt dat zij, naast de hierboven genoemde documenten ook kopieën moeten overleggen van de ISO-rapportages van het afgelopen jaar en een kopie van de nog geldende certificaten. Deze rapportages worden tijdens de documentenbeoordelingen bij audits meegenomen in de voorbereiding van de audit.

Omdat een deel van de onderwerpen uit deze BRL overeenkomt met onderwerpen in de ISO 9001, worden deze – voor zover er geen tekortkomingen zijn geconstateerd – in de beoordeling buiten beschouwing gelaten. Hiermee wordt de toets verkort.¹⁰

Toelichting:

Zie bijlage 6 voor de relatie tussen NEN-EN-ISO 9001 en BRL 2000.

Herhalingstoets

In het vijfde jaar wordt een herhalingstoets gehouden. In deze herhalingstoets wordt besloten of de certificaathouder het certificaat opnieuw verkrijgt. Het onderzoek omvat dezelfde eisen als de controletoeetsen, aangevuld met een volledige systeemaudit. De tijdsbesteding door de CI bedraagt onder normale omstandigheden tenminste 6 uren (contacttijd). De voorbereidings-/rapportagetijd door de CI is korter dan bij een toelatingsonderzoek. De herhalingstoets is de start van een nieuwe 'beoordelingscyclus' van vier jaar. Dat betekent dat in de drie daaropvolgende jaren opnieuw controletoeetsen worden uitgevoerd.

Certificaat

Het certificaat dat wordt uitgegeven op basis van het toelatingsonderzoek en de herhalingstoetsen, is in beginsel vier jaar geldig.

De certificerende instelling kan het certificaat schorsen of intrekken. Dit doet zij wanneer de certificaathouder de tekortkomingen die tijdens de voorgaande toets zijn geconstateerd niet volgens afspraak heeft verbeterd (e.e.a. volgens paragraaf 5.4).

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorgsysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

¹⁰ Dit geldt alleen als in de scope van de ISO 9001 is vermeld dat het om een Monumenten-adviesbureau gaat. Anders kunnen bij de audit voor de ISO 9001 de aspecten die voor een Monumenten-adviesbureau gelden niet meegenomen worden.

5.3 Deskundigheid certificatiepersoneel

De certificerende instelling zet voor het inspecteren/auditen en het beoordelen (certificatieonderzoek en beoordeling van rapporten van een inspecteur of auditor) functionarissen in met opleiding, kennis en ervaring overeenkomstig tabel 1.

Het auditteam bestaat standaard uit een restauratiedeskundige en een lead-auditor. Het is toegestaan dat het auditteam bestaat uit alleen een restauratiedeskundige. Deze twee functies kunnen verenigd zijn in één persoon als de restauratiedeskundige door de certificerende instelling is gekwalificeerd als lead-auditor. Daarnaast schakelt de certificerende instelling een beoordelaar en een beslisser in.

Als de certificaathouder al de benodigde externe audits in het kader van NEN-EN-ISO 9001 heeft gekregen, kan het auditteam bestaan uit alleen een restauratiedeskundige.

Tabel 1. Deskundigheid certificatiepersoneel

Certificatiepersoneel	Opleiding ¹¹	Kennis en ervaring
Auditor (restauratiedeskundige)	Minimaal MBO+-niveau	<ul style="list-style-type: none"> • monumentenzorg, restauratietechniek • vertrouwd met het vakspecialisme van de betreffende uitvoeringsrichtlijn onder deze beoordelingsrichtlijn. 5 jaar ervaring in de praktijk van het vakspecialisme van de betreffende uitvoeringsrichtlijn • als praktijkman vertrouwd met materialen en bewerkingen • vertrouwd met auditing • onafhankelijk van de certificaathouder, van de te beoordelen objecten en van de partijen die betrokken zijn bij de planvorming, begeleiding of uitvoering hiervan • curriculum vitae ter goedkeuring naar Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM)
Lead-auditor	HBO-niveau	<ul style="list-style-type: none"> • auditing (gekwalificeerd NEN-EN-ISO 9001 auditor¹²) • auditervaring bij bouwkundige bedrijven
Reviewer (beoordelaar)	HBO-niveau	<ul style="list-style-type: none"> • bouwkundig • monumentenzorg en restauratie
Beslisser	HBO-niveau	<ul style="list-style-type: none"> • managementervaring • kennis van certificatie en minimaal 5 jaar ervaring met certificeren • kennis van accreditatiecriteria

¹¹ Gelijkwaardige buitenlandse opleidingsniveaus zijn toegestaan

¹² Onderdeel van deze beoordeling is tevens de toepassing van NEN-EN-ISO 19011 'Richtlijnen voor het uitvoeren van audits van managementsystemen')

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

5.4 Sanctiebeleid

De certificerende instelling kan sancties treffen tegen de certificaathouder. De certificerende instelling hanteert de volgende regels, gekoppeld aan een gradatie in afwijkingen:

- Een aandachtspunt is een afwijking die wordt geconstateerd op punten die zijdelings met de BRL te maken hebben, punten die niet direct van invloed zijn op de kwaliteit van het restaureren of die geen direct risico betekenen voor het object. Denk bijvoorbeeld aan de verspreiding of vastlegging van kennis die bij één medewerker aanwezig is (de contacten/relaties van de inkoper). Deze afwijking moet voor de volgende audit opgelost zijn. Als dit niet het geval is, wordt het een verbeterpunt.
- Een verbeterpunt is een minder ernstige afwijking dan een tekortkoming. De certificaathouder geeft binnen de door de CI aangegeven termijn aan welke verbetering zal worden getroffen en binnen welke termijn. Een verbeterpunt wordt geformuleerd als:
  1. in de ondersteunende processen een afwijking wordt geconstateerd, of
  2. er geen opvolging aan een aandachtspunt (zie hierboven) is gegeven.
- Een tekortkoming is een ernstige afwijking die leidt tot direct te nemen concrete met de certificerende instelling af te spreken verbeteringen. Dergelijke tekortkomingen worden op een 'tekortkoming-formulier' beschreven. Wanneer de certificaathouder binnen de afgesproken termijn geen verbetering heeft gerealiseerd, gaat de certificerende instelling over tot het intrekken van het certificaat. Een tekortkoming wordt geformuleerd als:
  1. het auditteam op het primaire proces afwijkingen constateert en de kwaliteit van het restaureren niet wordt geborgd, of
  2. als aan een verbeterpunt (zie hierboven) geen opvolging is gegeven.

In onderstaande tabel staat binnen welke termijn de certificaathouder actie moet ondernemen bij geconstateerde verbeterpunten (in dat geval: beschrijven van maatregelen die getroffen gaan worden) of tekortkomingen (realiseren van verbetering) en welk sanctie volgt als daaraan niet wordt voldaan. De omschreven acties moeten ter goedkeuring gemeld worden aan de certificerende instelling.

Tabel 2. Sanctiebeleid

Verbeterpunten	Tekortkomingen	Actie door certificaathouder	Sanctie bij niet voldoen aan termijn
1 tot 5	--	Omschrijving van te treffen maatregel(en): binnen 3 maanden	--
6 of meer	--	Omschrijving van te treffen maatregelen: binnen 1 maand	Waarschuwing
--	1 tot 2	Omschrijving van uitgevoerde maatregel(en): binnen 2 maanden	--
--	3 tot 5	Omschrijving van uitgevoerde maatregelen: binnen 1 maand	Waarschuwing
--	meer dan 5	Omschrijving van uitgevoerde maatregelen binnen 1 maand.	Waarschuwing, schorsen, niet voortzetten of beëindigen van het certificaat

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitssysteem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

5.5 Het certificaat

Het certificaat vermeldt:

- NAW-gegevens van de certificaathouder;
- de relevante uitvoeringsrichtlijn(en) en eventuele deelcertificaten;
- datum inwerkingtreding en vervaldatum;
- voor welke vestiging(en) het certificaat geldt (alleen de betreffende vestiging(en));
- indien gekozen is voor een aparte entiteit binnen de organisatie voor restauratie-activiteiten: een duidelijke omschrijving van de entiteit waarvoor het certificaat geldt;
- in het geval van een deelcertificaat op grond van **paragraaf 1.3** vermeldt het certificaat bovendien op welke werkzaamheden of welk deel van het proces van de bijbehorende uitvoeringsrichtlijn het certificaat betrekking heeft;
- de voorwaarden, zoals het feit dat de BRL wederzijdse goedkeuringen vraagt (goedkeurmomenten).

In het geval van een deelcertificaat op grond van **paragraaf 1.3** vermeldt het certificaat bovendien op welke werkzaamheden of welk deel van het proces van de bijbehorende uitvoeringsrichtlijn het certificaat betrekking heeft.

Voor de naamsvermelding op de certificaten geldt het volgende:

- Er kan maximaal één certificaathouder op een certificaat staan (dit is één rechtspersoon).
- Onderaan het certificaat staan de adresgegevens van deze rechtspersoon.
- Eventuele handelsnamen waarmee de betreffende rechtspersoon zich op de markt profileert, kunnen vermeld worden.
- Een vestiging van de certificaathouder met zelfstandige rechtspersoonlijkheid moet een eigen certificaat aanvragen. Alleen rechtspersonen met een eigen certificaat mogen het logo Erkende Restauratiekwaliteit van ERM voeren. Zie **bijlage 5** voor de regels omtrent het gebruik van het logo.
- Een vestiging van de certificaathouder wordt alleen op het certificaat vermeld als die vestiging door de certificerende instelling is getoetst op het voldoen aan de eisen in deze beoordelingsrichtlijn.

1 Inleiding

2 Eisen aan de organisatie

3 Eisen aan het proces

4 Eisen aan het kwaliteitszorg-systeem

5 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 1. Definities en begrippen

In deze Beoordelingsrichtlijn worden de onderstaande begrippen gebruikt in de betekenis die in de kolom ernaast vermeld is. Dat sluit uiteraard niet uit dat deze woorden in een ander verband in een andere betekenis gebruikt kunnen worden.

<i>Adviseur</i>	Deskundige gericht op de instandhouding van het monument ten aanzien van bouwtechnische aspecten. ¹³
<i>Architect</i>	In restauratie gespecialiseerde architect die is ingeschreven in het Architectenregister, beheerd door het Bureau Architectenregister (BA) of een daarmee vergelijkbaar register in een lidstaat van de EU. ¹⁴
<i>Beoordelingsrichtlijn (BRL)</i>	Het document dat de eisen bevat waaraan een te certificeren organisatie (of product, proces, persoon) moet voldoen om een certificaat te verkrijgen. Ook is de manier waarop certificatie plaatsvindt beschreven.
<i>Certificaat</i>	De kwaliteitsverklaring zoals deze wordt afgegeven door de certificerende instelling (CI) aan een certificaathouder.
<i>Certificaathouder</i>	De rechtspersoon aan wie het certificaat is afgegeven.
<i>Certificerende instelling</i>	De instelling die aan de hand van de uitgevoerde toetsen een certificaat verstrekt aan de certificaathouder.
<i>Compatibiliteit</i>	Mate waarin de eigenschappen van het nieuwe materiaal is afgestemd op het bestaande. Een ingreep of behandeling mag geen schade (in technische of esthetische zin) toebrengen aan het aanwezige historische materiaal. De ingreep zelf dient binnen die randvoorwaarden zo duurzaam mogelijk te zijn.
<i>Competentie</i>	Aangetoond vermogen om kennis, vaardigheden en/of houding en persoonlijke kwaliteiten in voorkomende situaties op adequate, doelbewuste en gemotiveerde wijze proces- en resultaatgericht toe te passen.
<i>Conserveren</i>	Werkzaamheden aan (onderdelen van) een gebouw of object om verval te stoppen of dreigende aantasting te voorkomen, met als doel het zoveel mogelijk handhaven van de aangetroffen staat.
<i>Eigen personeel</i>	Personeel direct in dienst van de certificaathouder. Daaronder personeel dat in juridische zin bij moeder- of zusterbedrijf in dienst is, maar in praktische zin als werknemer van de certificaathouder functioneert. Stagiairs vallen niet onder de noemer eigen personeel.
<i>Entiteit</i>	Een identificeerbare eenheid binnen een grotere organisatie die wat betreft kennis en ervaring voldoet aan de eisen van deze BRL.
<i>Externe kwaliteitsbewaking (EKB)</i>	Een certificerende instelling bewaakt als externe partij of het kwaliteitssysteem en de uitvoeringspraktijk van de certificaathouder aan de eisen van de BRL/erkeningsregeling voldoen.

¹³ Bij voorkeur een adviseur die voldoet aan de EMA-criteria. Adviseurs die erkend zijn op basis van de EMA, voldoen aan de deskundigheidseisen die gelden voor het realiseren van de door ERM voorgestane restauratiekwaliteit.

¹⁴ Bij voorkeur een architectenbureau dat voldoet aan de criteria voor Erkend Restauratie-Architectenbureau (ERA). Architectenbureaus die erkend zijn op basis van de BRL 1000, voldoen aan de ambities en uitgangspunten die gelden voor het realiseren van de door ERM voorgestane restauratiekwaliteit.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

<i>Groot bureau</i>	Een voor de BRL 2000 gecertificeerd monumenten-adviesbureau met 4 of meer fte werkzaam in de restauratie en het onderhoud van monumenten, karakteristieke gebouwen en objecten in beschermde gezichten.
<i>Herbehandelbaar(heid)</i>	Herbehandelbaarheid betekent dat wanneer de behandeling is gedegradeerd tot een niet-acceptabel niveau, het mogelijk moet zijn om een nieuwe behandeling aan te brengen.
<i>Herhalingstoets</i>	Eerste toets of audit van een nieuwe toetscyclus waarin een auditteam van de certificerende instelling met verschillende auditoren nagaat of de certificaathouder nog aan de eisen van de BRL en URL voldoet en het certificaat voortgezet kan worden. Een succesvol afgelegde herhalingstoets leidt tot een nieuw certificaat.
<i>Imiteren</i>	Vervaardigen van een nieuw onderdeel in de oorspronkelijke vorm, met gebruikmaking van oorspronkelijke of modernere materialen. Dit kan met dezelfde (oorspronkelijke) of andere verbindingstechnieken.
<i>Instandhouding</i>	Het proces van voorbereiding en uitvoering gericht op het fysiek handhaven en laten functioneren van gebouwen of objecten en hun onderdelen door middel van conserveren, onderhouden, repareren, kopiëren, imiteren en verbeteren.
<i>Karakteristiek gebouw of object</i>	Een gebouw of object, dat niet als monument is beschermd, maar een kenmerkend onderdeel vormt van een beschermd gezicht (naar het oordeel van burgemeester en wethouders).
<i>Klein bureau</i>	Een voor de BRL 2000 gecertificeerd monumenten-adviesbureau met 1 tot en met 3 fte werkzaam in de restauratie en het onderhoud van monumenten, karakteristieke gebouwen en objecten in beschermde gezichten. Een klein bureau kan ook een ondernemer zonder personeel zijn (éénmansbureau of OZP-er).
<i>Kopiëren</i>	Vervaardigen van een nieuw onderdeel in oorspronkelijke vorm met gebruikmaking van oorspronkelijke verbindingstechnieken en oorspronkelijke of gelijke/gelijksortige materialen.
<i>Kwalificatie</i>	Bewijs van persoonlijke eigenschappen, opleiding, training en/of werkervaring.
<i>Monument</i>	Een onroerende zaak die deel uitmaakt van het cultureel erfgoed (gebouw of object) dat als beschermd is geregistreerd door rijk, provincie of gemeente. Onder monumenten vallen ook gebouwen en objecten die voorbescherming als monument genieten.
<i>Onderhouden</i>	Werkzaamheden aan (onderdelen van) een gebouw of object met als doel het behoud van materiaal en uitstraling, om zo ingrijpendere werkzaamheden te voorkomen. Onderhoudswerkzaamheden worden in principe met een regelmatig interval uitgevoerd en voorzien in een periodiek voorzienbare behoefte.
<i>Opdrachtgever</i>	De opdrachtgever van de certificaathouder, in het geval van een aannemer is dit doorgaans de principaal in het bouwproces, eventueel vertegenwoordigd door zijn architect of adviseur.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

<i>Prestatie</i>	De mate waarin een eigenschap (bijvoorbeeld sterkte of waterdichtheid) voldoet aan de eis, uitgedrukt in een grenswaarde en gemeten, berekend of beproefd volgens de bij de eis behorende bepalingmethode. ¹⁵
<i>Reconstrueren</i>	Het in een vroegere verschijningsvorm terugbrengen.
<i>Renoveren</i> ¹⁶	Het vernieuwen van een gebouw om het te laten voldoen aan eigentijdse eisen op het gebied van: veiligheid, functionaliteit, comfort en duurzaamheid (waaronder milieubelasting). Binnen de BRL valt daaronder: verbeteren.
<i>Repareren</i>	Het uitvoeren van plaatselijke herstelwerkzaamheden waarbij zo weinig mogelijk materiaal wordt vervangen, veranderd of toegevoegd, met gebruikmaking van oorspronkelijke of modernere reparatiematerialen
<i>Restauratie</i>	Het onderhouden, herstellen, aanpassen, verbeteren of in de oorspronkelijke staat terugbrengen van (onderdelen van) gebouwen of objecten met monumentenstatus dan wel met een duidelijke cultuurhistorische waarde.
<i>Restaureren</i>	Het uitvoeren van herstelwerkzaamheden aan (onderdelen) van gebouwen met monumentenstatus dan wel met een duidelijke cultuurhistorische waarde, die verder gaan dan normaal onderhoud en tot doel hebben het gebouw in goede staat te brengen met behoud van cultuurhistorische waarden. Daaronder vallen: conserveren, repareren, kopiëren en imiteren.
<i>Reversibiliteit</i>	Een ingreep moet volledig omkeerbaar zijn. Of het gaat bij de ingreep om een herkenbare toevoeging, die dankzij de herkenbaarheid weer ongedaan kan worden gemaakt.
<i>Scholingsplan</i>	Een periodiek te actualiseren meerjarig document (ten minste het lopende en daarna volgende jaar) dat beschrijft welke kennis en kunde bij de certificaathouder aanwezig is, hoe deze kennis en ervaring op peil wordt gehouden en welk tekort aan kennis er is en hoe deze lacune wordt opgevuld.
<i>Uitvoeringsrichtlijn (URL)</i>	Een document met dat de wijze van inspecteren of adviseren betreft. Een uitvoeringsrichtlijn valt altijd onder een Beoordelingsrichtlijn en moet altijd in samenhang hiermee gelezen worden.
<i>Verbeteren</i> ¹⁷	Het vervaardigen van een nieuw onderdeel in oorspronkelijke of aangepaste vorm, met gebruikmaking van oorspronkelijke of modernere materialen, waarbij de prestaties worden verbeterd ten aanzien van: veiligheid, functionaliteit, comfort of duurzaamheid (waaronder milieubelasting). Dit kan met gebruikmaking van dezelfde (oorspronkelijke) of andere verbindingstechnieken
<i>Vernieuwen</i>	Het vervangen van het bestaande voor een nieuw vervaardigd onderdeel in een oude vorm. Vernieuwen kan door kopiëren, imiteren of verbeteren.
<i>Vervangen</i>	Het door nieuw gelijk(soortig) materiaal vervangen van een totaal aangetast onderdeel dat niet meer te conserveren, te repareren of opnieuw te gebruiken is.

¹⁵ Deze definitie wijkt af van de definitie in de Bouwproducten Verordening (CPR). Wanneer een 'prestatie conform de CPR' wordt bedoeld, dan wordt dit vermeld.

¹⁶ Onder renoveren wordt in het algemeen verstaan: het grondig opknappen en moderniseren van oude woningen, gebouwen of wijk. In de restauratiesector wordt renoveren ook wel gebruikt voor het opknappen van historische gebouwen zonder monumentenstatus. 'Restauratieprojecten' bij een monument of cultuurhistorisch belangrijk gebouw omvatten in toenemende mate ook werkzaamheden die als renovatie gekenschetst kunnen worden. Vooral ook wanneer sprake is van ander of intensiever gebruik. Denk aan werkzaamheden rond het isoleren en het gebruik van uit energetisch oogpunt betere installaties.

¹⁷ Zie ook het begrip Renoveren. 'Renoveren' heeft betrekking op gebouwniveau en 'Verbeteren' op onderdeelniveau.

<i>Voorbescherming</i>	Voorbescherming houdt in dat het vergunningenstelsel van de Erfgoedwet (voor archeologische monumenten) respectievelijk de Wabo (voor andere dan archeologische monumenten) gedurende de procedure tot aanwijzing als beschermd monument van overeenkomstige toepassing is.
<i>Waardenstelling</i>	Het vaststellen van de cultuurhistorische waarde(n) (monumentale waarden) van gebouw of bouwdeel. De waardenstelling beargumenteert waarom bepaalde bouwdelen het behouden waard zijn. Hierbij worden vijf hoofdcriteria gehanteerd: cultuurhistorische waarden, architectuur- en kunsthistorische waarden, situationele en ensemblewaarden, gaafheid en herkenbaarheid, en zeldzaamheid.
<i>Waarschuwing</i>	Een schriftelijke mededeling van de certificerende instelling waarin de gevolgen worden gemeld als binnen een gestelde termijn geen afdoende maatregelen zijn of worden getroffen.

Voor overige termen en definities geldt het document: 'Begrippenkader Restauratiekwaliteit', uitgave Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg, gepubliceerd op de website www.stichtingERM.nl.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 2. Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Deze bijlage hoort bij hoofdstuk 5 Externe Kwaliteitsbewaking.

1. Start

Een aanvraag voor een certificaat vindt plaats bij een certificerende instelling (hierna: CI) die voor de betreffende BRL een licentieovereenkomst heeft met Stichting ERM.

Certificatie vindt plaats op basis van de voorwaarden in deze beoordelingsrichtlijn, de eisen in één of meer uitvoeringsrichtlijnen (URL-en) die onder deze BRL vallen en de certificatievoorwaarden van de uitvoerende certificerende instelling.

De aanvrager geeft bij de CI aan voor welke uitvoeringsrichtlijn hij gecertificeerd wil worden.

De certificerende instelling moet zich voordat een offerte wordt uitgebracht een beeld vormen van de activiteiten van het adviesbureau dat gecertificeerd wil worden. De basis hiervoor is deze BRL met de hieronder vallende URL(en). Het adviesbureau levert daartoe de volgende gegevens aan:

Aan te leveren documenten voor aanvraag	Toetsing
1. Bureauprofiel	Als bewijs dat het bureau werkzaamheden uitvoert aan monumenten, karakteristieke gebouwen of objecten in beschermde gezichten. Eisen staan geformuleerd in par. 2.5 van deze BRL.
2. Referentielijst	Als bewijs dat het bureau beschikt over minimaal 5 jaar relevante ervaring. Zie de eisen in par. 2.6.1 van deze BRL.
3. Een beknopt organogram aangevuld met diploma's en cv's van de medewerkers als bewijs van de kennis en ervaring die binnen het bureau aanwezig is	Als bewijs voor par. 2.6.2 (kwalificatie van personeel).

Optioneel kan een intakegesprek gepland worden waarin de CI de eisen uit de BRL en de URL(-en) waarvoor de organisatie gecertificeerd wil worden, met de aanvrager bespreekt en toelicht.

2. Toelatingsonderzoek

De certificerende instelling controleert of het proces, het product en het kwaliteitssysteem van de aanvrager in overeenstemming zijn met deze beoordelingsrichtlijn en de uitvoeringsrichtlijn(en) die van toepassing is/zijn. Zie hiervoor Bijlage 4 Auditprotocol.

De certificerende instelling stelt van het toelatingsonderzoek een rapportage op die als basis dient voor het verlenen van het certificaat.

3. Afgifte van het certificaat

Het certificaat wordt afgegeven in overeenstemming met het certificatiereglement van de certificerende instelling, wanneer het toelatingsonderzoek met goed resultaat is afgerond.

4. Externe kwaliteitsbewaking

Na afgifte van het certificaat oefent de certificerende instelling controle uit zoals beschreven in hoofdstuk 5 Externe Kwaliteitsbewaking.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

Bijlage 3. Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Deze bijlage hoort bij **par 5.2**.

Deze BRL onderscheidt twee organisatiegroottes:¹⁸

1. Klein: 1 t/m 3 fte
2. Groot: vanaf 4 fte

Deze BRL stelt voor kleine organisaties minder administratieve eisen omdat een deel van deze eisen niet van toepassing is op deze organisaties. Het is voor een kleine organisatie niet nodig om in de bedrijfsprocedures te beschrijven wie er bij een overleg aanwezig is. Ook is het voor deze organisaties niet nodig om interne audits uit te voeren. Deze eisen worden bij de externe beoordeling door de Certificerende Instelling niet beoordeeld.

Het kan voorkomen dat slechts een deel van een grote organisatie (een 'entiteit') in aanmerking wil komen voor het certificaat voor de BRL 2000. Dan moet deze unit herkenbaar zijn als een afzonderlijke organisatorische eenheid. De eisen aan de organisatie zoals die in deze BRL beschreven staan gelden dan voor deze entiteit. De entiteit hoeft geen afzonderlijke rechtspersoon te zijn. Voor entiteiten binnen een groot bedrijf of organisatie gelden de eisen voor grote bedrijven.

Indien een entiteit wordt gecertificeerd geldt **§ 5.5 Het certificaat**.

Eisen die niet gelden voor kleine organisaties:

2.5.2	Overlegstructuur en communicatie Voor kleine organisaties geldt dat zij aan de eisen van 2.2.2 moeten voldoen met uitzondering van: - beschrijving van wie aanwezig zijn bij een overleg, of vastlegging van het overleg dient plaats te vinden, of het verslag wordt verspreid en op welke wijze dit gebeurt en wie hiervoor verantwoordelijk is; - in welke frequentie of op welke momenten overleg plaats dient te vinden.
4.1	Kwaliteitszorgsysteem / Algemeen Voor kleine organisatie geldt dat zij aan de eisen van 4.1 moeten voldoen met uitzondering van: - het uitvoeren van interne audits.

¹⁸ Exclusief administratief personeel, en zonder leerlingen of stagiairs.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 4. Auditprotocol

Deze bijlage hoort bij **paragraaf 5.2.**

1. Algemeen

Het protocol geeft inzicht in de werkwijze bij het uitvoeren van audits in het kader van deze BRL. In dit protocol komen de volgende zaken aan de orde:

- schematisch overzicht certificeringstraject;
- uitgangspunten voor het uitvoeren van de audits;
- werkwijze tijdens de audits;
- verslaglegging van de audits;
- beoordelingsprotocol;
- checklist audit.

2. Schematisch verloop certificeringstraject

- Aanvraag monumentenadviesbureau bij certificerende instelling
- Intakegesprek (optioneel)
- Contract
- **Jaar 1:** Toelatingsonderzoek (initiële audit)
  - Plannen auditdatum + vaststellen auditteam
  - Documentenbeoordeling
  - Vaststelling programma audit
  - Uitvoering audit + mondelinge terugkoppeling
  - Certificatie-instelling maakt rapportage
  - Rapportage aan monumentenadviesbureau (pdf per e-mail) met CC naar auditor (pdf)
  - Adviesbureau ontvangt indien voldaan wordt aan BRL 2000 een certificaat voor de betreffende uitvoeringsrichtlijn
- **Jaar 2, 3 en 4:** Controletoetsen
  - Plannen auditdatum + vaststellen auditteam
  - Voorbereiding op basis van geleverde documenten
  - Vaststelling programma
  - Uitvoering audit + mondelinge terugkoppeling
  - Certificatie-instelling rapporteert aan monumentenadviesbureau (pdf per e-mail) met CC naar auditor (pdf)
- **Jaar 5:** Herhalingstoetsen (nieuwe cyclus)
  - Proces gelijk aan initiële toets, met dien verstande dat het onderzoek dezelfde eisen omvat als de controletoetsen, aangevuld met een volledige systeemaudit.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

3. Uitgangspunten

Doel van de audits

Het doel van de audits is om vast te stellen of een monumentenadviesbureau voldoet aan de eisen in de BRL 2000 en (een van) de betreffende uitvoeringsrichtlijnen.

Uitvoering

Bij de audits gelden de volgende uitgangspunten:

- BRL 2000 en het auditprotocol in deze bijlage vormen de basis bij audits voor BRL 2000 en (een van) de uitvoeringsrichtlijn(en).
- De certificerende instelling is verantwoordelijk voor de gehele organisatorische procedure vanaf de afspraak met het te certificeren of gecertificeerde monumentenadviesbureau tot en met het opstellen van het rapport van de audit en de afgifte van het certificaat.
- Bij alle toetsen bestaat het auditteam uit auditoren van de certificerende instelling en een externe restauratiedeskundige auditor die gespecialiseerd is op het vakgebied van de betreffende uitvoeringsrichtlijnen.
- De certificerende instelling maakt de rapportages van de initiële toetsen, controletoeetsen en herhalings-toetsen, in overleg met de externe auditor.
- Als er bij een audit zodanige verbeterpunten of tekortkomingen geconstateerd worden op onderwerpen uit de BRL 2000 en/of (een van) de uitvoeringsrichtlijn(en), dat de certificerende instelling het noodzakelijk acht dat tussentijdse toetsing noodzakelijk is, dan wordt dit aan het monumentenadviesbureau meegedeeld na afloop van deze audit. De extra kosten van een tussentijdse toets zijn voor de te auditen adviesbureau.
- Voor klachten over de handelswijze van het auditteam of auditor van de certificerende instelling wordt doorverwezen naar de klachtenregeling van de certificerende instelling.
- De auditor die betrokken was bij de audit wordt over de klacht door de certificerende instelling gehoord.

4. Werkwijze

Vorbereiding

Om de audits gestructureerd en efficiënt te laten verlopen, geldt het volgende als uitgangspunt:

- De certificerende instelling controleert vooraf of het adviesbureau of de organisatie waartoe de entiteit behoort niet in surseance van betaling verkeert.
- De certificerende instelling maakt bij alle toetsen minimaal 6 weken van te voren een afspraak met het adviesbureau (of de entiteit) en de auditor voor het uitvoeren van de toets. De certificerende instelling stelt in overleg met het bureau en de auditor een auditprogramma op.
- De restauratiedeskundige auditor beschikt minimaal 7 dagen van te voren over de actuele bescheiden.

Het adviesbureau (of de entiteit) stuurt voor iedere audit aan de certificerende instelling minimaal:

- Een actuele referentielijst. Dit is een recente lijst van werken aan geregistreerde monumenten, karakteristieke gebouwen of objecten in beschermde gezichten die de afgelopen 5 jaar onderhanden en opgeleverd waren. De lijst biedt een overzicht van alle opgeleverde werken van de laatste vijf jaar en van de onderhanden werken. Per werk wordt aangegeven of het een rijksmonument, provinciaal of gemeentelijk monument of een karakteristiek gebouw of object betreft. Indien beschikbaar wordt het monumentnummer vermeld. Verder het adres van het monument of karakteristiek gebouw of object, de soort werkzaamheden en de naam van de opdrachtgever en/of architect, evenals de globale gerealiseerde omzet (per project en per jaar).¹⁹
- Een management review of directiebeoordeling niet ouder dan een jaar.

¹⁹ De omzet dient als indicatie van de omvang en complexiteit van het werk en de capaciteit van het bureau. Van de werken die in uitvoering zijn geeft het adviesbureau (of de entiteit) een korte omschrijving van de aard en omvang van de werkzaamheden.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Werkwijze

Hieronder is de globale werkwijze bij audits aangegeven. De precieze werkwijze wordt vastgesteld in overleg tussen certificerende instelling en het te auditen adviesbureau. De audit wordt conform het eerder vastgestelde auditprogramma uitgevoerd. Afwijkingen van het programma zijn mogelijk; deze worden aan het begin van de audit door het auditteam met het te certificeren of gecertificeerde adviesbureau besproken.

- Als eerste wordt een gesprek met de directie gevoerd waarin in ieder geval gesproken wordt over het profiel van het bureau, de visie, het beleid en de kwaliteitszorg. Vragen zijn er op gericht om vast te stellen of en in hoeverre het bureau voldoet aan de eisen van BRL 2000 en (een van) de bijbehorende uitvoeringsrichtlijnen.
- Daarna wordt onderzocht of het bureau voldoet aan de eisen omtrent het proces (incl restauratie-ethiek).
- Daarna worden werken bezocht / projecten beoordeeld.
- De toets wordt beëindigd met een mondelinge terugkoppeling door het auditteam van de bevindingen van de audit aan de directie.

5. Verslaglegging

Aanwijzingen voor het maken van het auditrapport

De certificatie-instelling stelt de auditrapporten op volgens onderstaande richtlijnen, aan de hand van eigen sjablonen.

- In het auditrapport worden alle aandachtspunten, verbeterpunten en tekortkomingen vermeld met een aanwijzing of suggestie voor een oplossing daarvan en met de afspraken die tijdens de terugkoppeling zijn gemaakt.
- Het auditrapport bestaat uit een tekstueel deel waarin het auditteam de algemene bevindingen schetst en waarin afspraken zijn opgenomen. Daarop volgt de checklist met per eis de score met aanvullende opmerkingen en de eventuele afwijking.
- De initiële toets omvat alle eisen van de BRL en de URL(-en) derhalve wordt de checklist geheel ingevuld.
- Bij de controletoesen wordt deze aangevuld met te auditen onderwerpen naar aanleiding van de bevindingen van een eerdere audit: er wordt getoetst of de tekortkomingen, verbeterpunten en aandachtspunten die in de voorgaande audit zijn geconstateerd zijn opgelost en of de certificaathouder nog voldoet aan de eisen. Dit gebeurt op basis van een steekproef die ten minste een vierde van de eisen van het toelatingsonderzoek omvat. Zowel de BRL als de URL(-en) worden getoetst (systeem- en projectenaudit).
- De rapportage van de herhalingsstoets is het begin van een nieuwe cyclus en is vergelijkbaar met de rapportage van de initiëletoets, met dien verstande dat het onderzoek dezelfde eisen omvat als de controletoesen, aangevuld met een volledige systeemaudit.

Verzenden van het auditrapport

Tenzij nadrukkelijk anders is overeengekomen, geldt het volgende:

- De CI zendt het rapport naar het betreffende monumentenadviesbureau per e-mail, tenzij anders overeengekomen.
- De CI zendt een exemplaar van het rapport ter kennisname in digitale vorm aan de restauratiedeskundige auditor.
- De rapportages mogen zonder toestemming van het betreffende monumentenadviesbureau (of entiteit) niet aan derden ter inzage worden gegeven.

Bijlage 5. Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Het beeldmerk 'Erkende Restauratiekwaliteit' is ontwikkeld om aan alle betrokken partijen duidelijkheid te verschaffen over de kwaliteitsborging van activiteiten in de monumentenzorg, waaronder monumenten-adviesbureaus die erkend zijn volgens BRL 2000 Erkend MonumentenAdviesbureau (EMA).

	<p>Het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit, dat functioneert onder ERM, beheert het beeldmerk en houdt toezicht op het juiste gebruik ervan. De daartoe bevoegde certificerende instellingen zien toe op een juist gebruik van het beeldmerk tijdens hun controles bij de certificaathouders.</p>
---	---

Erkende monumentenadviesbureaus die zijn gecertificeerd voor de in de BRL 2000 beschreven activiteiten mogen het beeldmerk voeren. Zij hebben het recht om het beeldmerk te plaatsen:

- op rapportages over uitgevoerde activiteiten, maar alleen als de activiteiten voor het betreffende onderzoek zijn uitgevoerd onder certificatie en duidelijk vermeld is dat de eisen uit de BRL 2000 van toepassing zijn;
- op briefpapier, mits de brief geen melding maakt van restauratie-activiteiten die niet zijn of worden uitgevoerd onder certificatie;
- in algemene zin (inclusief promotie en bureaupresentatie op bijvoorbeeld bedrijfsauto's), als dit materiaal mede betrekking heeft op de restauratie van monumenten die is of wordt uitgevoerd onder certificatie.

Wanneer een document over meerdere activiteiten gaat, waarvan een deel wel en een deel niet onder certificatie is of wordt uitgevoerd, dan mag het beeldmerk alleen in dat document worden geplaatst op een zodanige manier dat volstrekt duidelijk is welke activiteiten onder certificatie zijn of worden uitgevoerd.

Met 'onder certificatie' wordt bedoeld 'conform de eisen, zoals omschreven in BRL 2000 in combinatie met de betreffende uitvoeringsrichtlijn(en)'. Hierbij geldt de tijdens de uitvoering van de werkzaamheden geldende versie van de BRL.

Tegen erkende monumentenadviesbureaus die het voorgeschreven gebruik van het beeldmerk overtreden kunnen sancties worden ingesteld. Een mogelijke sanctie is het verlies van de bevoegdheid tot het gebruik van het beeldmerk.

Het beeldmerk is wettig gedeponereerd. Elk misbruik van het beeldmerk door niet-gecertificeerde organisaties kan privaatrechtelijk worden aangepakt.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie - advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlagen ▼

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 6. Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Leeswijzer: Hieronder is een vergelijking ISO-9001: 20015- met de BRL ERM 2000 gemaakt. De tabel is opgesteld al handreiking naar aanbestedende partijen/ inkoopende afdelingen. Uiteraard zijn er verschillen tussen beide documenten. Belangrijkste reden voor deze verschillen is dat ISO 9001 toeziet op een systeem dat de kwaliteit van een product of proces moet borgen en de BRL toeziet op de het product of proces zelf.

Eis in ISO 9001:2015	§ in NEN-EN-ISO 9001:2015	Vindplaats van (deel van) de ISO-eis in BRL ERM 2000
Context van de organisatie	4	
Inzicht verkrijgen in de organisatie en haar context	4.1	2.5.1
Inzicht in de behoeften en verwachtingen van belanghebbenden	4.2	2.5.1
Vaststellen toepassingsgebied kwaliteitsmanagementsysteem	4.3	1.1 / 4.1
Kwaliteitsmanagementsysteem en haar processen	4.4	2.5.1., 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3 URL ' s bij deze BRL
Leiderschap	5	
Leiderschap en betrokkenheid	5.1	4.2
Algemeen	5.1.1	4.1
Klantgerichtheid	5.1.2	4.1
Beleid	5.2	2.5
Kwaliteitsbeleid vaststellen	5.2.1	2.5
Communiceren kwaliteitsbeleid	5.2.2	2.5.1
Rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	5.3	2.6.3
Planning	6	
Maatregelen om kansen en bedreigingen te adresseren	6.1	4.1, 2.5.1
Kwaliteitsdoelstellingen en de planning om ze te behalen	6.2	2.5, 4.2
Planning van wijzigingen	6.3	4.1
Ondersteuning	7	
Middelen	7.1	2.9
Algemeen	7.1.1	2.9
Personeel	7.1.2	2.6, 2.7, 2.8
Infrastructuur	7.1.3	2.9 en URL ' s bij deze BRL
Omgeving voor de uitvoering van processen	7.1.4	2.9
Monitorings- en meetmiddelen	7.1.5	2.9
Kennis binnen de organisatie	7.1.6	2.6, 2.7, 2.8
Competentie	7.2	2.6, 2.7, 2.8
Bewustzijn	7.3	2.5.1, 2.5.2
Communicatie	7.4	2.5.2
Gedocumenteerde informatie	7.5	
Algemeen	7.5.1	4.1
Creëren en actualiseren	7.5.2	4.1
Beheersing van gedocumenteerde informatie	7.5.3	4.1
Uitvoering	8	
Operationele planning en beheersing	8.1	URL ' s bij deze BRL
Eisen voor producten en diensten	8.2	

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouw-inspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

Communicatie met de klant	8.2.1	2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3
Vaststelling van eisen met betrekking tot producten en diensten	8.2.2	3.3
Beoordeling van eisen voor producten en diensten	8.2.3	2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3
Wijzigingen van eisen van producten en diensten	8.2.4	2.5.2
Ontwerp en ontwikkeling van producten en diensten	8.3	NVT ²⁰
Algemeen	8.3.1	NVT
Planning van ontwerp- en ontwikkeling	8.3.2	NVT
Input van ontwerp- en ontwikkeling	8.3.3	NVT
Beheersing van ontwerp- en ontwikkeling	8.3.4	NVT
Output van ontwerp- en ontwikkeling	8.3.5	NVT
Wijzigingen van ontwerp- en ontwikkeling	8.3.6	NVT
Beheersing van extern geleverde processen, producten en diensten	8.4	2.3, 2.4, 2.5.1, 2.9, 4.1, 4.4, 4.5
Algemeen	8.4.1	2.5, 4.1, 4.2, 2.4
Soort en mate van beheersing	8.4.2	2.4
Informatie voor externe leveranciers	8.4.3	2.5.2, 2.4
Productie en dienstverlening	8.5	
Beheersing van productie en dienstverlening	8.5.1	2.3, 2.4, 2.5, 2.9, 4.1, 4.4, 4.5
Identificatie en naspeurbaarheid	8.5.2	URL ' s bij deze BRL
Eigendom van klanten of externe leveranciers	8.5.3	URL ' s bij deze BRL
In standhouden	8.5.4	URL ' s bij deze BRL
Nazorg activiteiten	8.5.5	URL ' s bij deze BRL
Beheersing van wijzigingen	8.5.6	URL ' s bij deze BRL
Vrijgave van producten en diensten	8.6	URL ' s bij deze BRL
Beheersing van afwijkende producten en diensten	8.7	URL ' s bij deze BRL
Evaluatie van prestaties	9	
Monitoren, meten, analyseren en evalueren	9.1	
Algemeen	9.1.1	2.5, 4.2, 4.3,
Klanttevredenheid	9.1.2	4.1
Analyse en evaluatie	9.1.3	4.1 en 4.2
Interne audit	9.2	4.1
Directiebeoordeling	9.3	
Algemeen	9.3.1	4.2
Input voor de directiebeoordeling	9.3.2	4.2
Output van de directiebeoordeling	9.3.3	4.2
Verbetering	10	
Algemeen	10.1	2.5, 4.2, 4.3
Afwijkingen en corrigerende maatregelen	10.2	2.5, 4.2, 4.3
Continue verbetering	10.3	4.2

²⁰ Ontwerp in de zin van ISO betreft het opstellen van nieuwe producten en productieprocessen. Dit speelt in de BRL geen rol.

Bijlage 7. Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Deze bijlage hoort bij **paragraaf 3.3**.

In deze bijlage vindt u informatie over de vraag wanneer een vergunning nodig is voor een activiteit aan een monument (A). Ook vindt u informatie over de eisen aan bouwproducten (B) en arbo- en veiligheidsaspecten (C).

A. ACTIVITEITEN (bouwen, wijzigen, slopen)

Vergunningplicht

Als een monument gewijzigd wordt, kan dit op verschillende manieren vergunningplichtig zijn. Het kan zijn dat het valt onder de activiteit 'wijzigen van een monument', onder de activiteit 'bouwen', of beide. Het kan daarnaast ook vallen onder de categorie 'strijdig gebruik' ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan (in de toekomst het omgevingsplan). Het gaat in alle gevallen om een vergunningplicht op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Activiteit 'wijzigen van een monument'

Een vergunning is nodig voor het afbreken, verstoren, verplaatsen, in enig opzicht wijzigen of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een beschermd monument op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Dit staat in artikel 2.1, 1e lid, onder f van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Op grond van artikel 2.2. 1e lid, onder b van de Wabo kan een provincie of gemeente deze vergunningplicht ook van toepassing verklaren op de aangewezen provinciale en gemeentelijke monumenten.

Activiteit 'bouwen'

Een vergunning is in beginsel nodig voor het bouwen van een bouwwerk. Dit staat in artikel 2.1 1^e lid, onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

'Strijdig gebruik' ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan

Indien sprake is van een gebruik in strijd met een bestemmingsplan²¹, dan is een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' nodig. Dit staat in artikel 2.1 1^e lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Als sprake is van 'kleine' vergunningvrije bouwactiviteiten conform Bijlage II artikel 2 Bor zijn deze altijd vergunningvrij voor het aspect 'bouwen', ook als de bouwactiviteiten in strijd zijn met het bestemmingsplan. Er is dan geen omgevingsvergunning vereist voor planologische afwijking op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo.

Bij de 'omvangrijkere' vergunningvrije bouwactiviteiten als bedoeld in Bijlage II artikel 3 Bor is bij strijd met het bestemmingsplan¹ een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' vereist.

Vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' en/of 'wijzigen van een monument'

Een deel van de werkzaamheden aan monumenten valt onder de categorie Vergunningvrij voor de activiteit 'bouwen' en/of voor de activiteit 'wijzigen van een monument'. Dit op grond van de artikelen 2, 3a en 4a van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Let op: Als sprake is van strijdig gebruik met het bestemmingsplan is wel een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' nodig, met uitzondering van 'kleine' vergunningvrije bouwactiviteiten conform Bijlage II artikel 2 Bor.

²¹ Of een beheersverordening, een exploitatieplan of de regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening of een voorbereidingsbesluit voor zover toepassing is gegeven aan artikel 3.7, vierde lid, tweede volzin, van die wet.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

De volgende activiteiten zijn vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' en gedeeltelijk ook voor het aspect 'wijzigen van een monument':

- 1. Gewoon onderhoud en onderhoud waarbij materiaalsoort, vormgeving, detaillering en profilering niet wijzigen.** Dit is vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' en 'wijzigen van een monument'. Dit staat in Bijlage II, artikel 3a van het Bor voor een rijksmonument en 4a voor monumenten. Bijvoorbeeld:
  - het overschilderen in dezelfde kleur/verfsysteem. Dit is geen bouwen in de zin van de Woningwet. Er geldt ook geen vergunningsplicht voor het aspect 'wijzigen van een monument';
  - het vervangen van kapotte ruiten of kozijnen door hetzelfde type/materiaal. Dit is vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' op grond van artikel 2, ten eerste, van bijlage II van het Bor. Dit is vergunningvrij voor het aspect 'wijzigen van een rijksmonument' op grond van artikel 3a van bijlage II van het Bor;
  - het opstoppen van rieten daken;
  - het vervangen van enkele dakpannen.
- 2. Activiteiten in een monument aan onderdelen zonder monumentale waarde**
Bouwen in, aan, op of bij een monument: activiteiten in, aan of op onderdelen zonder monumentale waarde, maar die wel deel uitmaken van een monument, zijn vergunningvrij voor het aspect 'wijzigen van een monument'. Dit staat in bijlage II artikel 3a van het Bor voor rijksmonumenten en in artikel 4a van het Bor voor rijksmonumenten en andere monumenten. Het bouwen is voorts vergunningsvrij voor het aspect 'bouwen' als het bouwwerken zijn als bedoeld in artikelen 2 en 3 van Bijlage II van het Bor.
- 3. Bouwen in beschermde stads- en dorpsgezichten**
Inpandige veranderingen en bepaalde activiteiten op achtererven zijn vergunningvrij voor het aspect 'bouwen', mits het resultaat niet zichtbaar is vanaf het openbaar gebied en het bouwen betreft als bedoeld in de artikelen 2 en 3 van het Bor.
Dit staat in Bijlage II artikel 4a, tweede lid, van het Bor.

Ad 1 t/m 3: Als de activiteiten genoemd onder 2 en 3 en de activiteit 'het vervangen van kapotte ruiten of kozijnen door hetzelfde type/materiaal' genoemd onder 1 plaatsvinden in een bouwwerk met een gebruik dat strijdig is met het bestemmingsplan, dan is een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' nodig. Daarvoor geldt op grond van artikel 4a van Bijlage II van het Bor de verkorte procedure voor zogenaamde 'kruimelgevallen' in de Wet Ruimtelijk Ordening (procedure van 8 weken in plaats van de reguliere procedure van 24 weken).

Ad 1: Onderhoud wordt beschouwd als een vorm van verbouwen, waarbij het uiterlijk – beoordeeld naar de detaillering, profilering en vormgeving – gelijk blijft. Hiervoor is geen omgevingsvergunning noodzakelijk.

- Voor rijksmonumenten gelden eisen zoals beschreven in de brochure *Vergunningvrij*, versie 2.2, RCE, 1-1-2018.
- Voor gemeentelijke monumenten en provinciale monumenten gelden de regels uit de gemeentelijke of provinciale verordeningen.

Constructieve wijzigingen

Constructieve wijzigingen zijn altijd vergunningplichtig als het gaat om een verandering van de draagconstructie.

Andere constructieve wijzigingen zijn vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' mits het gebruik niet strijdig is met het bestemmingsplan. Als wijziging plaatsvindt aan monumentwaardige onderdelen geldt wel een vergunningplicht voor het aspect 'wijzigen van een monument'.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

Afwijken van Bouwbesluit 2012 bij monumenten mogelijk onder vergunning

Voor de restauratie van een monument gelden in beginsel de voorschriften voor een verbouwing zoals omschreven in het Bouwbesluit 2012. Op grond van artikel 1.13 van het Bouwbesluit 2012 blijft een voorschrift voor een verbouwing echter buiten beschouwing als aan de omgevingsvergunning voor de restauratie van een monument een voorschrift is verbonden dat afwijkt van het voorschrift in het Bouwbesluit 2012. Het voorschrift dat aan de omgevingsvergunning voor de restauratie van een monument verbonden is, komt hiervoor als het ware in de plaats. Omdat hiermee mogelijk niet wordt voldaan aan alle voorschriften uit het Bouwbesluit 2012, kan dit tot gevolg hebben dat de gebruiksmogelijkheden van het monument worden beperkt.

De website www.monumenttoezicht.nl geeft voor verschillende werkzaamheden aan gebouwde monumenten praktische handvatten om de vergunningplicht te bepalen

B. MATERIALEN (BOUWPRODUCTEN)

Bouwproducten moeten aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. De wijze waarop de fabrikant moet vastleggen aan welke kwaliteitseisen een bouwproduct voldoet is wettelijk voorgeschreven in de Europese Verordening Bouwproducten nr. 305/2011/EU (Construction Products Directive, CPR) wanneer dat product onder CE-markering wordt geleverd. Hiermee is verhandelen van bouwproducten binnen de EU vereenvoudigd.

Wat zijn bouwproducten?

Bouwproducten zijn producten die in de handel verkrijgbaar zijn.

Bouwproducten die op locatie gemaakt worden (bijvoorbeeld een ter plaatse gemengde mortel) vallen niet onder de Verordening. Ook materialen of voorwerpen die speciaal voor een restauratie gemaakt worden vallen niet onder de CPR.

Wat is CE-markering voor bouwproducten en wanneer is dit verplicht?

Voor bouwproducten geldt een verplichte CE-markering als voor het product een geharmoniseerd normblad door de Europese Commissie is afgekondigd in het OJEC²². In zo'n normblad zijn de essentiële kenmerken (producteigenschappen) vastgelegd waarover de producent de van toepassing zijnde waarde kan aangeven in de verplichte prestatieverklaring van de fabrikant.

U vindt de CE-markering op het etiket of in de bij het product gevoegde informatie.

De essentiële kenmerken hebben onder meer betrekking op sterkte (constructieve veiligheid), brandveiligheid, gezondheid, gebruiksvaardigheid, hygiëne, energiezuinigheid en duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Gevolgen van de CPR bij monumenten

Overheidsopdrachtgevers, of daarmee vergelijkbare opdrachtgevers met een monopoliepositie, mogen bij aanbestedingen geen eisen stellen voor andere kenmerken dan de essentiële kenmerken in de prestatieverklaring (deze zijn verwoord in Annex ZA van de geharmoniseerde norm). Ook mogen deze organisaties bij aanbestedingen geen private keurmerken eisen voor die producten.²³

²² OJEC = Official Journal of the European Community.

²³ Dit geldt ook als er sprake is van vrijwillige CE-markering van een bouwproduct op basis van een Europese technische goedkeuring (ETG of ETA). Bij het ontbreken van een geharmoniseerd normblad kan een producent op vrijwillige basis zijn product in de markt plaatsen met een vrijwillige prestatieverklaring met CE-markering.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

C. ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN EN VEILIGHEID

Een bedrijf moet de Nederlandse Arbeidsomstandighedenwet en daarop gebaseerde uitwerkingen, of gelijkwaardige buitenlandse uitwerkingen van de Europese Kaderrichtlijn Arbeidsveiligheid, in acht nemen.

Naast werkgevers, hebben ook opdrachtgevers een verantwoordelijkheid voor een gezonde en veilige werkomgeving. Zij dienen goede randvoorwaarden te creëren om gezond en veilig te werken. Elke opdrachtgever zorgt ervoor dat in de ontwerpfase van een bouwproject rekening wordt gehouden met de verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase. Dit betekent dat een bouwproject gezond en veilig gerealiseerd moet worden en binnen de grenzen van de Arbeidsomstandighedenwet.

De aanwezige machines moeten voldoen aan het Warenwetbesluit machines, of gelijkwaardige buitenlandse uitwerkingen van de Europese Machinerichtlijn (2006/42/EG).

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) -
BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen
URL 2001 Bouwkundig
Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen
URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen
URL 2003 Betonrestaura-
tie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen
URL 2004 Kleurhistorisch
onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen
URL 2005 Gebouw-
inspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen
URL 2006 Schouwen

Bijlage 8. Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Certificaten

In combinatie met deze BRL kan een certificaat verkregen worden voor het toepassingsgebied van URL 2001 Bouwkundig Advies, zoals genoemd onder paragraaf 1.1 in die URL.

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Er zijn geen aanvullende eisen aan de bedrijfsuitrusting boven wat vermeld staat in par. 2.9 'Faciliteiten en uitrusting' van deze BRL en boven de eisen zoals vermeld in URL 2001 zelf.

Kwaliteitstoets door certificatie-instelling

De kwaliteitstoets wijkt niet af van wat beschreven is in par. 5.2 van deze BRL.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 9. Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Certificaten

Op basis van een certificaat voor URL 2001 Bouwkundig advies kan in combinatie met deze BRL bovendien een certificaat verkregen worden voor het toepassingsgebied van URL 2002 Molenadvies zoals genoemd onder paragraaf 1.1. van die URL. Voor dit toepassingsgebied wordt dan een apart certificaat verstrekt.

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Er zijn geen aanvullende eisen aan de bedrijfsuitrusting boven wat vermeld staat in par. 2.9 'Faciliteiten en uitrusting' van deze BRL en boven de eisen zoals vermeld in URL 2002 zelf.

Kwaliteitstoets door certificatie-instelling

De kwaliteitstoets wijkt niet af van wat beschreven is in par. 5.2 van deze BRL.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 10. Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Certificaten

In combinatie met deze BRL kan een certificaat verkregen worden voor het toepassingsgebied van URL 2003 Betonrestauratie - Advies, zoals genoemd onder paragraaf 1.1 in die URL.

Deelcertificaten

Indien een bedrijf gespecialiseerd is in cementrustiek zoals omschreven in bijlage 2 van de URL, kan een bedrijf de certificerende instelling verzoeken dit met een aantekening op zijn certificaat te vermelden.

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Er zijn geen aanvullende eisen aan de bedrijfsuitrusting boven wat vermeld staat in par. 2.9 'Faciliteiten en uitrusting' van deze BRL en boven de eisen zoals vermeld in URL 2003 zelf.

Kwaliteitstoets door certificatie-instelling

De kwaliteitstoets wijkt niet af van wat beschreven is in par. 5.2 van deze BRL.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 11. Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Certificaten

In combinatie met deze BRL kan een certificaat verkregen worden voor het toepassingsgebied van URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek, zoals genoemd onder paragraaf 1.1 in die URL.

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Op het gebied van milieu- en Arbo-wetgeving gelden wat betreft het voorradig hebben en gebruiken van diverse chemicaliën aanvullende eisen voor dit certificaat boven wat vermeld staat in 2.9 'Faciliteiten en uitrusting' van deze BRL en in URL 2004 zelf.

Kwaliteitstoets door certificerende instelling

In afwijking van par. 5.2 van deze BRL geldt het volgende:

- In de jaren volgend op de toelatingstoets vinden de bezoeken plaats zoals onderstaand weergegeven:
  - administratieve toets 1x per 2 jaar;
  - praktijktoets 1x per 2 jaar.
- Een bedrijf waarvan de directeur (en eventuele medewerker(s)) is opgenomen in het Restauratoren Register van de ERM, met specialisme 'Beschilderde oppervlakten historische binnenruimten' met aantekening kleurhistorisch onderzoek, kan een verkorte audit doorlopen. In dat geval vindt er alleen een audit plaats op de eisen uit de BRL 2000.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 12. Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Certificaten

In combinatie met deze BRL kan een certificaat verkregen worden voor het toepassingsgebied van URL 2005 gebouwinspecties, zoals genoemd onder paragraaf 1.1. van URL 2005. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de scope:

- inspectie type B
- inspectie type A en B

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Er zijn geen aanvullende eisen op het gebied van milieu- en Arbo-wetgeving boven wat vermeld staat in par. 2.9 'Faciliteiten en uitrusting' van deze BRL en boven de eisen zoals vermeld in URL 2005 zelf.

Bijlagen

Bijlage 1
Definities en begrippen

Bijlage 2
Procedure voor verkrijgen van een certificaat

Bijlage 3
Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Bijlage 4
Auditprotocol

Bijlage 5
Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijlage 6
Conversietabel
NEN-EN-ISO 9001 (2015) - BRL ERM 2000

Bijlage 7
Vergunningplicht: Wetten en Verordeningen

Bijlage 8
Bijzondere bepalingen URL 2001 Bouwkundig Advies

Bijlage 9
Bijzondere bepalingen URL 2002 Molenadvies

Bijlage 10
Bijzondere bepalingen URL 2003 Betonrestauratie – advies

Bijlage 11
Bijzondere bepalingen URL 2004 Kleurhistorisch onderzoek

Bijlage 12
Bijzondere bepalingen URL 2005 Gebouwinspecties

Bijlage 13
Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Bijlage 13. Bijzondere bepalingen URL 2006 Schouwen

Deelcertificaten

Afhankelijk van het profiel van de organisatie kan worden gekozen voor een certificaat voor:

- het gehele proces in URL 2006 (certificaat voor Gegevensverzamelaar en Beoordelaar)
- een deelcertificaat voor Gegevensverzamelaar (fase A) of
- een deelcertificaat voor Beoordelaar (fase B).

Bedrijfsuitrusting

Naast de eisen in par. 2.9 'Faciliteiten en uitrusting' van deze BRL gelden voor bij het schouwen gebruikte opnameapparatuur, software en hardware de eisen zoals vermeld in URL 2006.

Kwaliteitstoets door de certificerende instelling

De Kwaliteitstoets door de certificerende instelling voor het (deel-)certificaat verloopt conform de bepalingen in paragraaf 5.2 van deze BRL.

Deelcertificaat Gegevensverzamelaar

Voor het deelcertificaat gegevensverzamelaar zijn de volgende onderdelen van deze BRL 2000 niet van toepassing:

- par. 2.3.1 Uitbrengen offerte (verwijzing naar STB);
- par. 3.2 Uitgangspunten voor het nemen van beslissingen over onderhoud en restauratie;
- par. 3.3 Voldoen aan wet- en regelgeving.

Combinatie deelcertificaat Beoordelaar met certificaat URL 2005

Indien een organisatie reeds in het bezit is van een certificaat voor URL 2005, richt de toets voor een deelcertificaat Beoordelaar (fase B) zich op de volgende aspecten van URL 2006:

- de eisen zoals opgenomen in hoofdstuk 5 en 6 van de URL 2006;
- de eisen zoals opgenomen in paragraaf 7.2 (functionaris fase B) van de URL 2006.

De tijdsbesteding voor de CI op locatie is in dat geval 0,25 dag (contacttijd) extra ten opzichte van de tijdsbesteding voor de audit ten behoeve van het certificaat voor URL 2005.

Eisen aan de certificerende instelling

In aanvulling op de eisen in paragraaf 5.3 van deze BRL worden de volgende eisen gesteld aan de vakdeskundige auditor voor het auditen van eisen aan de Gegevensverzamelaar:

- kennis van en ervaring met databeheer en digitaal beeldmateriaal, inclusief de eisen die hier vanuit de AVG aan worden gesteld.